

Alumnat

nouvingut

Orientacions i propostes per a l'alumnat nouvingut

Alumnat nouvingut

Orientacions i propostes per a l'alumnat nouvingut

Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Sub-direcció General de Plurilingüisme

Direcció General de Currículum i Personalització

Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya

Maig de 2020

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 4.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

Presentació

Aquest dossier conté orientacions, recomanacions i eines per als tutors d'aules d'acollida i per a tot els docents que atenen alumnat nouvingut. En les circumstàncies actuals, els materials i recursos proposats en aquest document volen ajudar a la continuïtat dels processos d'ensenyament i aprenentatge, al manteniment d'hàbits escolars, així com a l'acompanyament i suport al benestar d'aquests alumnes.

En aquest document trobareu el següent:

- ◇ **Algunes recomanacions** per als tutors d'aula d'acollida i altres docents que atenguin alumnat nouvingut
- ◇ **Abans, però, una prèvia** sobre la planificació d'activitats per a aquest alumnat
- ◇ **Proposta d'activitats** perquè l'alumnat nouvingut continuï en contacte amb la llengua catalana
- ◇ **Banc de recursos en línia** complementaris a les activitats proposades

Algunes recomanacions

1. Els docents han de tenir molt present quines són les circumstàncies personals i familiars de cada alumne. La prioritat ha de ser sempre l'acompanyament i el suport emocional als alumnes i a les famílies en aquests moments d'incertesa i dificultats.

2. Abans de proposar activitats telemàtiques, els docents han de conèixer quines són les condicions de cada llar pel que fa a la connectivitat i a l'accés a la informació.

3. Un dels objectius principals de les propostes per als alumnes d'aula d'acollida és que, si és possible, els alumnes continuïn en contacte amb la llengua de l'escola.

4. Les llengües i les cultures d'origen dels alumnes són, com sempre, un element que s'ha de tenir en compte i que s'ha d'incorporar a les propostes que es facin. És, a més, una manera d'implicar les famílies en les activitats dels fills.

5. És important tenir en compte que els alumnes poden tenir a casa materials o treballs que han fet anteriorment que poden servir de base per a noves propostes.

6. Si és el cas, tenir present que es poden incorporar a les propostes d'activitats la col·laboració dels germans dels alumnes o altres familiars que hi convisquin.

7. S'han d'evitar les tasques repetitives i mecàniques, i procurar que les activitats permetin treballar de manera integrada habilitats de comprensió, expressió i interacció (orals, escrites i audiovisuals).

8. Inevitablement, els objectius i els resultats de les propostes que es facin als alumnes han de ser més oberts i més personalitzats. També és important facilitar que els alumnes facin propostes i mostrin les seves iniciatives.

9. L'avaluació ha de ser personalitzada. Les tasques realitzades han de suposar un valor afegit en l'avaluació de l'alumne.

10. S'ha de procurar mantenir el contacte entre els alumnes i els docents de la millor manera possible. Si les trobades virtuals no estan a l'abast de tots els alumnes, es poden crear, per exemple, parelles de suport entre iguals que funcionin telefònicament.

Abans, però, una prèvia...

Els currículums vigents són la referència bàsica per a la planificació d'activitats per a l'alumnat nouvingut. L'objectiu és que, com més aviat millor, aquests alumnes segueixin el currículum ordinari igual que la resta dels seus companys del grup, sempre entenent que necessitaran suports. A més, per adequar les propostes en funció de l'edat i el nivell de llengua de cada alumne, el **Marc Europeu**

Comú de Referència (MECR) també pot servir de base per identificar i ajustar el nivell de dificultat de les activitats, i també per observar el progrés dels alumnes en la llengua de l'escola.

Tenint això en compte, el Departament d'Educació ha elaborat una eina que pretén ajudar els docents en la seva planificació didàctica (en un context d'aula).

El **MECR** descriu allò que els aprenents d'una llengua han de poder fer quan es comuniquen en aquesta llengua, i quins coneixements i competències han de desenvolupar per poder-ho fer.

Pautes d'observació. Nivell A1, A2 i B1 del MECR

Descriptors per determinar el grau de domini de la llengua en relació amb els nivells A1, A2 i B1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües. Aquesta pauta serveix per fer la valoració del nivell de competència lingüística de l'alumne tant pel que fa a la comprensió, l'expressió i la interacció orals, com pel que fa a la comprensió lectora i l'expressió escrita.

A1

A2

B1

Proposta d'activitats

En la mesura del possible, es proposen activitats que es poden fer de manera senzilla i amb els mitjans i suports a l'abast.

Elaborar un diari. Es tracta de recollir cada dia algun element destacat (vivències, anècdotes, sensacions, estats d'ànim, notícies...). Pot ser amb text escrit i/o amb elements visuals i en suport paper o digital (enregistrament, murals digitals o en paper, entrades en un quadern...).

Seleccionar i recomanar als alumnes el visionat a la televisió d'alguns programes de la [programació habitual del Canal Super3](#) (si els alumnes tenen accés a Internet també els poden mirar a través de la [pàgina web](#)).

Si les condicions ho permeten, una manera d'interactuar amb els companys és compartir opinions i valoracions sobre programes, llibres o altres activitats que facin els alumnes a casa. Es poden organitzar fòrums d'intercanvi o bé demanar als alumnes que les enregistrin i les comparteixin amb els companys o companyes.

Elaborar un text expositiu senzill sobre un tema vinculat als continguts treballats prèviament a classe a partir d'unes preguntes que corresponguin a les diferents parts del text o als paràgrafs. Per exemple, si és sobre un animal, es poden proposar preguntes com ara *quina classe d'animal és?, on viu?, com es reproduïx?, com és?, què menja?...* La producció pot prendre forma de text oral, escrit o audiovisual.

Seguint el mateix procediment, també es pot elaborar un text a partir de temes d'actualitat: els virus, les vacunes, epidèmies importants al llarg de la història en diferents llocs i èpoques, com viatgen les epidèmies, activitats per entretenir-se sense sortir de casa...

Proposta d'activitats

En la mesura del possible, es proposen activitats que es poden fer de manera senzilla i amb els mitjans i suports a l'abast.

Fer recomanacions de lectura als alumnes. Si tenen llibres o materials a casa relacionats amb les activitats a l'escola, podem generar-ne un nou ús a partir de noves propostes de lectura i escriptura: elaborar un còmic, dibuixar els personatges o els escenaris, proposar noves activitats de comprensió... Si els alumnes disposen de connexió a internet, poden accedir a textos en línia a partir dels quals es poden proposar activitats (vegeu l'apartat de recursos).

Explicar, oralment o per escrit, fets en una seqüència temporal. Per exemple, explicar què feien fa tres anys, què van fer fa tres setmanes, què fan avui, què creuen que faran d'aquí tres mesos i què els agradaria fer d'aquí a tres anys. Poden presentar la informació en una presentació digital o una línia de temps, o bé enregistrant-se (amb vídeo o so).

Recollir informació sobre una persona (pot ser un personatge conegut, un familiar que convisqui amb l'alumne, un personatge imaginari...) i elaborar una llista de preguntes que els agradaria fer-li. Si els alumnes no tenen accés a la persona que ha de contestar, poden simular l'entrevista, responent ells o alguna altra persona d'acord amb la personalitat de l'entrevistat. L'entrevista es pot enregistrar o es pot recollir per escrit.

Inventar-se una història o un conte a partir d'objectes que hi hagi a casa, i, si és possible, compartir-los amb els companys, a través de trucades o notes de veu, en trobades virtuals, per correu electrònic, etc.

Elaborar un còmic amb text escrit o sense. Això implica inventar la història, planificar les vinyetes i dibuixar el còmic.

Proposta d'activitats

En la mesura del possible, es proposen activitats que es poden fer de manera senzilla i amb els mitjans i suports a l'abast.

Fer canvis a partir de narracions que s'hagin treballat a classe o d'històries que coneguin: canviar els personatges, explicar la història començant pel final i després fer avançar l'argument a la inversa, canviar el final, canviar l'època... Si es pot fer a partir d'una narració comuna i els mitjans disponibles ho permeten, es poden compartir les diferents històries.

Un element present a moltes cases aquests dies és la música. Podem demanar als alumnes que busquin frases de cançons (en català o en altres llengües) que creguin que donen missatges adequats a la situació d'aquests dies. Després, poden fer arribar als seus companys missatges amb la cançó i una breu explicació sobre la seva tria.

Elaborar una recepta sobre un plat que es faci a casa seva. Es pot proporcionar als alumnes un model senzill i ben estructurat a partir del qual puguin crear la seva proposta. La recepta es pot enregistrar o recollir per escrit.

Presentar als alumnes un text senzill amb els paràgrafs desordenats i demanar que els ordenin correctament.

Aquests dies es parla molt dels professionals que fan feines essencials per a la resta de la societat. Podem demanar als alumnes que facin una llista de quins són les professions que creuen que són més importants per fer front a la pandèmia, i que escriguin al costat de cada una per què creuen que fan una feina important.

Proposta d'activitats

En la mesura del possible, es proposen activitats que es poden fer de manera senzilla i amb els mitjans i suports a l'abast.

Ara pot ser un bon moment per aprendre algunes expressions bàsiques en les llengües presents a l'aula. Es pot triar una expressió (per exemple, “Espero que tingueu un bon dia”) i fer la versió per escrit (per exemple, amb lletra gran en un foli), acompanyada d'un àudio o transcripció i demanar als alumnes que les comparteixin i les aprenguin.

Elaborar un lèxic il·lustrat amb paraules o expressions noves que trobin en les activitats que facin aquests dies o als mitjans de comunicació. S'hauria de proposar fer alguna aportació cada dia. Cada alumne pot decidir el format que prefereixi: il·lustrat, bilingüe o plurilingüe, per camps semàntics, per ordre alfabètic...

Els alumnes elaboren llistes de paraules d'un determinat camp semàntic (la casa, les activitats de temps lliure, la roba...), però incloent-hi alguna que sigui d'un camp semàntic diferent. Després poden dir —per exemple, per telèfon o a algú que visqui amb ells— aquesta llista i l'altra persona ha d'endevinar quina és la paraula intrusa.

Fer un recull d'onomatopeies en les diferents llengües que coneixen els alumnes, tenint en compte que no sempre són coincidents. Es poden classificar (per exemple, paraules que representin sons que fan les persones, els animals, els objectes...). Es pot plantejar la mateixa activitat de comparació respecte d'altres aspectes, com ara com es fan algunes comparacions en cada llengua (“més llarg que un dia sense pa”...).

Organitzar trobades virtuals. Per tal de facilitar la comunicació, és convenient que els alumnes rebin prèviament alguna consigna o repte per compartir amb els seus companys. Per exemple, se'ls pot demanar que saludin i expressin un desig per als companys només amb mímica, que expliquin què és el que més troben a faltar de l'escola, que comparteixin alguna cosa que hagin fet durant aquests dies (un dibuix, un plat...), etc.

Banc de recursos en línia

Recursos destacats

Ara i Adés: proposta didàctica per aprendre gramàtica basada en la comparació entre el català i les llengües d'origen. Conté un material complementari amb l'explicació de les característiques d'algunes llengües d'origen de l'alumnat nouvingut.

Recomanat per al treball global de llengua

PRI

ESO

Col·lecció Viure a Catalunya: materials per treballar el llenguatge en situacions comunicatives de la vida quotidiana. S'hi inclouen làmines, un recull de converses de nivell bàsic i un vocabulari bàsic en imatges, entre d'altres.

Recomanat per al treball del lèxic

PRI

ESO

Comencem: conjunt d'activitats per facilitar l'aprenentatge de la llengua catalana a l'alumnat nouvingut basades en les necessitats de la vida quotidiana.

Recomanat per al treball global de llengua

CS

ESO

Edu365Acollida: recull de materials interactius adients per treballar la llengua amb l'alumnat nouvingut.

Recomanat per al treball global de llengua

PRI

ESO

El mercat: material interactiu per treballar vocabulari sobre l'alimentació a través de vídeos i jocs.

Recomanat per al treball del lèxic

PRI

Enrola't: proposta didàctica per treballar la llengua oral. La tècnica utilitzada és el joc de rol a partir d'un recull de situacions comunicatives.

Recomanat per al treball de la llengua oral

PRI

ESO

GALÍ. Guia per a l'autoaprenentatge de la llengua catalana: material interactiu per a l'aprenentatge de la llengua catalana, per a alumnat nouvingut. Les activitats estan disponibles en català central, català nord-occidental, català de l'alguer i aranès.

Recomanat per al treball global de llengua

CS

ESO

CS

Cicle superior

PRI

Educació primària

ESO

Educació secundària obligatòria

Banc de recursos en línia

Recursos destacats

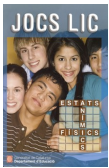

Jclic: entorn d'activitats educatives multimèdia, desenvolupat a la plataforma Java. S'hi poden trobar activitats per resoldre o generar-ne de noves.

Recomanat per al treball global de llengua

PRI

ESO

Jocs LIC: material complementari per a l'aprenentatge de la llengua catalana des d'una vessant lúdica.

Recomanat per al treball del lèxic

PRI

ESO

MERCÈ RODOREDA:
UNA PROPOSTA DIDÀCTICA PER A L'ALUMNAT NOUINGUT DE SECUNDÀRIA

Mercè Rodoreda: una proposta didàctica per a l'alumnat nouvingut de secundària: proposta didàctica a partir de la vida i l'obra de Mercè Rodoreda per a alumnat nouvingut de secundària.

Recomanat per al treball de la llengua escrita

ESO

Muds de mots: unitats didàctiques amb exercicis per a l'adquisició de vocabulari organitzats per camps semàntics. Permet l'autocorrecció dels exercicis.

Recomanat per al treball del lèxic

ESO

parla·CAT

Parla.cat: espai virtual d'aprenentatge amb materials didàctics per aprendre la llengua catalana. Hi ha opcions d'autoaprenentatge i també modalitat amb tutoria.

Recomanat per al treball global de llengua

ESO

SpeakCat

Speakcat: curs de català de supervivència per a estudiants universitaris estrangers. Conté exercicis autocorrectius de nivell A1 i A2.

Recomanat per al treball de la llengua oral

ESO

Vincles: material interactiu per exercitar les habilitats lingüístiques orals i escrites. També podeu accedir al material en PDF per a l'alumne i docent.

Recomanat per al treball global de llengua

CS

ESO

Banc de recursos en línia

Altres recursos

XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya

Alumnat nouvingut: en aquesta secció es troben propostes i materials per a l'aprenentatge inicial de la llengua a l'alumnat nouvingut.

- ◆ Català:
 - ◇ Treball global de llengua
 - ◇ Llengua oral
 - ◇ Llengua escrita
 - ◇ Lèxic
 - ◇ Jocs i làmines
- ◆ Llengua occitana
- ◆ Lectura

Recursos: recull de recursos que es poden treballar en tots els àmbits del currículum, tant per a primària com per a secundària.

- ◆ [Actuació extraordinària: recursos per al professorat](#)
- ◆ [Llengua catalana i literatura](#)
- ◆ [Llengua occitana](#)
- ◆ [Racó de contes](#)

Llegir i escriure

- ◆ [Associació Lectura Fàcil](#)
- ◆ **Revistes infantils** que actualment es troben en obert:
 - ◇ *Cavall Fort*
 - ◇ *Namaka*
 - ◇ *El Tatano*
 - ◇ *Mil dimonis*

Feu un cop d'ull al material que ha creat el programa de biblioteca escolar "puntedu" amb [propostes per fomentar la lectura en temps de confinament](#).

Parlar i escoltar

- ◆ [Club Súper 3](#)
- ◆ [Educar a casa \(iCat a casa\)](#)
- ◆ [Els barrufets](#)
- ◆ [Katalonski](#)
- ◆ [TedTalks](#)

Banc de recursos en línia

Altres recursos

Llengües d'origen

Recull de recursos i materials en diverses llengües, tant en llengua escrita com oral.

- ◆ 20 contes comptats
- ◆ Africa Storybook
- ◆ Amics UNESCO Barcelona:
 - ◇ *XIII Certamen Literari en Llengües d'Origen: Un món sostenible: què podem fer?*
 - ◇ *XV Certamen Literari en Llengües d'Origen: La felicitat*
- ◆ Biblioteca Digital del Instituto Latinoamericano de la Comunicación Educativa
- ◆ Direcció General de Política Lingüística
 - ◆ *Aprenem català des de...*
- ◆ *El mundo es mi casa*
- ◆ Els barrufets (Youtube)
- ◆ Els audiocontes d'El Tatano
- ◆ Global Digital Library
- ◆ International Children's Digital Library
- ◆ Linguamon—Casa de les Llengües
 - ◇ *L'oncle Ali el xacal i la cabra*
 - ◇ *Les set cabretes*
- ◆ Programa *Junts*:
 - ◇ *Dibuixa'm un conte*
 - ◇ *Talila nono*
 - ◇ *Junts dibuixem i cantem 6*
- ◆ Radio Garden
- ◆ StoryWeaver
- ◆ Worldreader